

iets als een revolutie zou hebben bedreigd. Men kan die legende in ik weet niet hoeveel vormen en geschriften aantreffen. Een van de jongste, die mij van die gedaanten onder de ogen kwam is te vinden in het Gedenkboek van de Utrechtse Indologenvereniging, een overigens uiterst lezenswaardig en waardevol overzicht van wat er onder het 25-jarig professoraat van professor Gerretson in Utrecht al zo aan studies over Nederlands-Indië is verschenen.

Daar heet het b.v.: In 1917 kwam Gerretson bij de afdeling Algemene Zaken van de Bataafse P.M. in Den Haag en neemt daar het volgend jaar actief deel aan de organisatie der afweer van de dreigende november-revolutie.

Men ziet het: er dreigde in november een revolutie en de nog jonge Rotterdammer Gerretson, reeds in dienst van het reeds machtige Petroleum-kapitaal, de Royal-Dutch, welks uitmuntende geschiedschrijver hij zou worden, nam actief deel aan haar verhinderen.

Tussen haakjes of liever bij wijze van terzijde: als ik aan mijn stadgenoot en bijna tijdgenoot – hij was slechts enige jaren jonger – Gerretson denk, zoon als ik uit een Rotterdamse familie van nagenoeg dezelfde maatschappelijke laag – al is mijn geslacht dan ook ouder – kan ik moeilijk anders dan me enigszins verbazen over de wonderlijke tegenstelling der loopbanen van deze twee toch wel door milieu en afkomst vergelijkbare individuen.

Doch hoe dit zij: in dit laatste beslissende oorlogsjaar stonden de jonge Gerretson en ik dus al reeds om zo te zeggen ieder aan de andere kant van de barricade, die elders een werkelijke barricade zou worden, met dodelijke wapens voorzien. Ik aan de zijde der Revolutie en hij aan die der Contra-Revolutie of, wil men, van het Behoud.

De vraag is dus, dreigde er hier – speciaal ook in Rotterdam – in de november-dagen die volgden op de 9de november, toen de wapenstilstand werd gesloten, de kanonnen ophielden te donderen en Wilhelm II naar ons land vluchtte, iets dat met het grote woord „revolutie” kon worden aangeduid?

Ik herinner me nog goed, hoe, toen ik een paar jaar later in de Kamer bij een debat over de Burgerwacht, als ik me niet vergis, ontkende, dat er ook maar iets, dat hierop leek, aan de hand was geweest of bedreigd had, er een stormpje in de Kamer opstak, allerlei Kamerleden zich spottend en honend om mijn bankje